

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

De spe & cur necesse non sit seorsim à contritione de dilectione Dei
agere. disp. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

xiliis gratiæ, & consensus liberi arbitrij, quo Deo consentit ad illos excitanti, mouenti & cooperanti: spectati verò præcisè quatenus sunt à Deo efficien- ter, à quo habet vt supernaturales sunt, & quales ad salutem sunt necessarij, dicuntur influxus, & cooperatio Dei cum libero nostro ad eisdem actus arbitrio: in re tamen nullus effectus, nullaque actio aut ratio formalis actionis vel affectus est, quæ sit à libero arbitrio, & non simul ac præcipuè sit à Deo cooperante & coadiuuante, quin potius totus effectus, totaque actio, totalitate vt vocant effectus, & est à Deo, & ab arbitrio nostro: tanquam à duabus partibus vnus integræ causæ, tam actionis quam effectus: non secus ac quando duo agentia mouent mobile aliquod, quod neutrum eo influxu, quo actu influit, illud moueret, nisi cooperante alio, vniūque illorum agentium magis ac principalis influit quam aliud. Quemadmodum enim tunc nihil est in eo motu, quod non sit ab vnoquoque illorum mouentium, sed partialiter partialitate causæ, & non effectus, quia totus effectus est ab illo, sed cooperante simul alio, influxusque maior vnus illorum mouentium in eum motum non est aliud, quam motus ipse spectatus vt præcisè ab illo maiori vi emanat, sed cooperante simul alio: & influxus minor alterius mouentium non est aliud, quam idem ipse motus spectatus præcisè vt minori vi ab eo emanat, sed coadiuuante plus altero: ita res habet in proposito. Quòd fit, vt quando cum Concilio Tridentino dicimus, arbitrium nostrum liberè consentire Deo mouenti, excitanti & cooperanti ad eiusmodi supernaturales actus, vel (quod idem est) influere in illos, & cooperari ad illos, non excludamus adiutorium & cooperationem diuinam, quin potius illam præsupponamus: sed explicamus solum modum quo, Deo simul cooperante, arbitrium nostrum liberè in eisdem actus influat ac cooperetur, comparando præcisè eisdem actus cum arbitrio nostro, quatenus est partialis, minūque principalis efficiens causa eorumdem actuum. Eodēque modo spectamus vsum liberi arbitrij nostri ad eisdem actus. Atque in hunc modum in posterū accipiantur, quæ à nobis his de rebus dicuntur. Licet enim conabimur semper cautè loqui, superfluum tamen ac molestum esset, hæc eadem in singulis propositionibus inculcare. Multique ex iis, qui nos diligunt, & quibus nostra probantur, vitiō nobis aliquando vertunt, quòd dum plus iusto cauti esse volumus, nōsque explicare fatagimus, obsecram molestamque orationem reddamus. Aliquid tamen parcendum est, in explicandis præsertim ad eò sublimibus & abditis mysterijs, & de quibus tanta semper fuit controuersia, ac sunt, quæ, diuino adiutorio freti, in hoc opere tradere intendimus.

DISPUTATIO XIII.

De spe, & cur necesse non sit seorsim à contritione de dilectione Dei agere.

DE spe & alijs actibus, qui vltra fidem ad iustificationem adulti concurrunt, necesse non erit dicere modò, quibus auxilijs gratiæ præuenientis & excitantis euehantur ad supernaturale esse, quale ad iustificationem est necessarium. Tum quia ex iis, quæ de fide, & permixtim de contritione & attritione disputationibus præcedentibus dicta sunt, id facillè intelligitur: tum præcipuè, quoniam, vt disputatione octaua dictum est, id copiosè & exactè inferrius suo loco est explicandum.

Molina in D. Thomam.

A De spe, quòd ad actus substantiã attriuet, non erit opus, post ea quæ de fide dicta sunt, longam disputationem texere. Quis enim facillè concedet, præexistente intellectu assensus, quo reuelatis assentimur, in facultate liberi arbitrij cum solo concursu generali Dei esse, elicere actum, non quidem supernaturalem, & qualis ad salutem est necessarius, sed merè naturalem sperandi à Deo, quæ ab eo reuelata ac promissa sunt nobis, atque ad eò qui dicitur spes, non quidem Christiana, sed quoad substantiam actus. Etenim in eo actu non plus difficultatis est, quam in actu assentiendi reuelatis, imò multò minùs. Præexistente namque actu, quo assentimur vera esse, quæ promittuntur, facillè circa ea ex nostris viribus elicere possumus actum sperandi, quam primum actum, quo, tum eadem, tum pleraque alia, vera nobis esse persuademus. Quòd si, vt Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 9. affirmat, in Hæreticis & Schismaticis esse potest, & nostra tempestate est fiducia, qua certò, & sine dubitatione existimant remissa sibi esse peccata, quasi, qui hoc non credit, intrepidèque sibi persuadet, de promissis, deq; mortis & resurrectionis Christi efficacia dubitet (quam tamen nemo dicit supernaturali Dei auxilio eos elicere) quanto maiori ratione concedendum est, solis liberi nostri arbitrij viribus & concursu Dei generali elici posse actum spei, non Christianæ, sed merè naturalem: Adde, Iudæos & hæreticos idem à Deo sperare, quod nos speramus: cum tamen nemo dicere possit, supernaturaliter à Deo adiuuari eos vt id sperent. Iam verò de dilectione Dei non est quod seorsim à contritione disseramus: cum contritio eam includat. Quare ex iis, quæ disputatione septima explicanda proposuimus, solum superest examinandum, quod quæstione sequenti proponitur.

Spei actum quoad solam substantiam, elicere potest homo cum solo concursu generali Dei.

DISPUTATIO XIV.

Vtrum liberum arbitrium cum solo concursu generali attritionem, ac contritionem, quoad solam actus substantiam, elicere valeat.

Disputationem hanc, quòd dilucidior sit, ac ne tedium longitudine generet, in aliquot membra partiemur.

MEMBRUM I.

Communem Scholasticorum sententiam ad affirmantem partem accedere.

NEgari non potest, complurium esse Scholasticorum sententiam liberum nostrum arbitrium cum solo concursu generali Dei elicere posse non solum actum attritionis naturalem, id est, dolorem de peccatis ex Dei timore cum proposito amplius non peccandi lethaliter, sed etiam actum contritionis naturalem, qui idem propositum non peccandi amplius lethaliter includat. Eam namque affirmant Scotus in 4. dist. 17. qu. 2. art. 5. & 2. de natura & gratia sub finem cap. 14. vbi addit: *Existen- tem in peccato lethali posse ex suis viribus naturalibus elicere, quoad substantiam actus, quemcumque actum, quem is valet elicere, qui in grava est constitutus.*

Q99

Idemque